

Verantwoordelijk team
Financiën

Nummer

Kenmerk
119589

Raad d.d.
24 juni 2020

Paragraaf begroting
N.v.t.

Portefeuillehouder
M.A. Mulder

Steller
D.F. van Hal

Datum
28 mei 2020

Onderwerp
Perspectiefnota 2020-2024

Geadviseerd besluit

Instemmen met de volgende kaders als uitgangspunt voor de Begroting 2021:

1. een meerjarig sluitende begroting op het bestaande takenpakket
2. tekorten die ontstaan door nieuwe wettelijke taken en/of verplichtingen brengen we apart in beeld. Uitgangspunt is dat we hier vooralsnog geen nieuwe bezuinigingen gaan doorvoeren.
3. indien het financieel perspectief het toe laat, zullen we de wensen om onze doelstellingen (beter) te bereiken in de begroting verwerken. Uw raad wordt gevraagd hiertoe richtinggevende uitspraken te doen.
4. onderzoek uitvoeren naar de gewenste minimumwaarde van de Vrije algemene reserve bij het actualiseren van de Financiële verordening

En daarnaast:

5. de in jaarlaag 2020 opgenomen activiteit voor het opstellen van beheerplannen openbare ruimte, inclusief benodigd budget van € 60.000, vast te stellen.

Toelichting op beslispunten

In het coalitieakkoord 2018-2022 heeft de raad het beleidskader geformuleerd voor deze raadsperiode. De Perspectiefnota 2018-2022 geeft op basis van het coalitieakkoord, op hoofdlijnen, de richting aan voor de periode 2018-2022.

Vanwege de financiële positie van de gemeente in 2019 is het gemeentelijke beleid heroverwogen (Perspectiefnota 2019-2023). Vorig jaar hebben we een intensief traject doorlopen om een sluitende begroting te presenteren, ondanks de ontoereikende bekostiging vanuit het Rijk voor taken die de afgelopen jaren bij ons zijn ondergebracht. In dit traject hebben we onze rol en positie als gemeente onder de loep genomen, en gekeken in hoeverre onze activiteiten bijdragen aan het bereiken van onze doelstellingen. We hebben dit gedaan vanuit de gedachte dat we als gemeente van meerwaarde zijn voor de Renkumse samenleving en zelfstandig onze keuzes willen maken.

Ondanks de financiële noodzaak, hebben we besloten dit jaar niet weer een dergelijk traject te doorlopen, eentje waarbij we nog kritischer gaan kijken naar onze taken en rollen. We kiezen ervoor om de negatieve financiële ontwikkelingen wat betreft onze huidige taken inzichtelijk te maken. We zetten hier vervolgens geen nieuwe bezuinigingen tegenover. Hiervoor zijn een aantal redenen:

- We willen echt vasthouden aan onze doelstellingen die we essentieel vinden voor de Renkumse samenleving, de leefbaarheid en het functioneren van de gemeentelijke organisatie.
- We verwachten dat nieuwe bezuinigingen er toe leiden dat de Renkumse economie minder snel zal herstellen in een post-coronatijd dat er ongetwijfeld ook anders uit zal zien.
- We verwachten dat nieuwe bezuinigingen er toe leiden dat het voorzieningenniveau en de leefbaarheid in onze dorpen er op achteruit gaan, en dat inwoners die zorg en ondersteuning nodig hebben die niet meer goed kunnen krijgen.
- We willen het voorzieningenniveau en de sociale infrastructuur van onze samenleving niet verder afbreken als dat een gevolg is van onvoldoende structurele Rijksmiddelen die we ontvangen voor de (nieuwe) taken en wetten die we uitvoeren en uit gaan voeren.
- We zien immers een relatief groot aantal nieuwe taken en wetten op ons afkomen waarbij het maar zeer de vraag is of het Rijk bij deze taken wel voldoende structurele middelen beschikbaar geeft.
- We geven daarmee een belangrijk signaal af aan onze toezichthouder en het Rijk dat verandering in de herverdeling van fondsen nodig is en financiële solidariteit tussen de verschillende overheidslagen het uitgangspunt moet worden. We moeten het samen doen.

Het is de bedoeling dat de raad op basis van de perspectiefnota kaders (richtinggevende uitspraken) meegeeft aan het college. Deze kaders zijn leidend bij het opstellen van de begroting voor het komende jaar.

Om in 2020 te kunnen starten met het opstellen van beheerplannen openbare ruimte is het voorstel om hiervoor een budget van € 60.000 (t.b.v. inhuur kennis en capaciteit ter vervanging van de eigen capaciteit die ingezet wordt voor de beheerplannen) in jaarlaag 2020 vast te laten stellen door de raad.

Beoogd effect

Het effect van uw besluit is dat de kaders gebruikt worden om de Begroting 2021 op te gaan stellen.

Kader

In artikel 4 van de financiële verordening is vastgelegd dat de raad de kaders voor de begroting vaststelt. Het gaat daarbij om de financiële kaders uit de voorjaarsnota, maar ook de beleidsmatige kaders. Deze beleidsmatige kaders zijn opgenomen in de perspectiefnota.

Argumenten

1. Meerjarig sluitende begroting bestaande takenpakket

Op het bestaande takenpakket hebben we 'directe' invloed. Dit geeft geen aanleiding om de meerjarenbegroting niet sluitend aan te bieden.

2. Tekorten als gevolg van nieuwe wettelijke taken en/of verplichtingen/ geen nieuwe bezuinigingen

We zien een relatief groot aantal nieuwe taken en wetten op ons afkomen waarbij het maar zeer de vraag is of het Rijk bij deze taken wel voldoende structurele middelen beschikbaar geeft.

Hiermee geven we een belangrijk signaal af aan onze toezichthouder en het Rijk dat verandering in de herverdeling van fondsen nodig is en financiële solidariteit tussen de verschillende overheidslagen het uitgangspunt moet worden. We moeten het samen doen.

Onderwerp

Perspectiefnota 2020-2024

Datum

28 mei 2020

Kenmerk

119589

Pagina

2 van 6

We voeren geen nieuwe bezuinigingen in omdat we vast willen houden aan onze doelstellingen die we essentieel vinden voor de Renkumse samenleving, de leefbaarheid en het functioneren van de gemeentelijke organisatie. We verwachten dat nieuwe bezuinigingen er toe leiden dat de Renkumse economie minder snel zal herstellen in een post-coronatijd dat er ongetwijfeld ook anders uit zal zien. Ook verwachten we dat nieuwe bezuinigingen er toe leiden dat het voorzieningenniveau en de leefbaarheid in onze dorpen er op achteruit gaan, en dat inwoners die zorg en ondersteuning nodig hebben die niet meer goed kunnen krijgen.

We willen het voorzieningenniveau en de sociale infrastructuur van onze samenleving niet verder afbreken als dat een gevolg is van onvoldoende structurele Rijksmiddelen die we ontvangen voor de (nieuwe) taken en wetten die we uitvoeren en uit gaan voeren.

3. Wensen om onze doelstellingen (beter) te bereiken in de begroting verwerken (indien financieel perspectief het toe laat)

We moeten scherp aan de wind zeilen, waarbij we de koers vasthouden die we hebben uitgezet in de perspectiefnota van vorig jaar. Dat betekent dat we geen ruimte hebben voor nieuwe wensen en/of nieuw beleid.

Toch hebben we in deze perspectiefnota een lijstje opgenomen van wensen en nieuw beleid waar we geen middelen voor hebben, maar die wel noodzakelijk zijn om onze doelstellingen (beter) te bereiken. We vinden het wel belangrijk om aan de raad en de samenleving duidelijk te maken dat we deze stuk voor stuk wel graag willen realiseren. De uitdaging is daarbij om in de politieke afwegingen een balans te vinden tussen wensen en dekking. Indien we een wens of nieuw beleid willen opnemen in de begroting vraagt dat ook het maken van keuzes in wat we de dan niet meer doen (nieuw voor oud).

Uw raad wordt gevraagd hiertoe richtinggevende uitspraken te doen. (zie ook *)

4. Onderzoek gewenste minimumwaarde vrije algemene reserve

De stand van onze Vrije algemene reserve bedraagt per 31-12-2019 € 6.130.000. Eerder zijn al een aantal besluiten genomen waardoor de reserve verder daalt. Na deze mutaties resteert € 4.857.000. Dat is 5,85% van onze begrotingsomvang. Geadviseerd wordt een nieuwe minimum norm voor de vrije algemene reserve vast te stellen en verdere daling voorkomen

*)

De perspectiefnota vormt de input van de beleids- en de begrotingscycli die we doorlopen. Op basis van de ambities die in de perspectiefnota zijn verwoord, wordt beleid ontwikkeld, geïmplementeerd en geëvalueerd.

Jaarlijks worden de voornemens voor dat jaar nader uitgewerkt in de begroting. Over de voortgang wordt uw raad geïnformeerd middels de tussentijdse rapportages in de voor- en najaarsnota en in de jaarstukken.

Door nu de kaders vast te stellen, kunnen we onze verwachtingen voor de komende jaren gelijk schakelen. De perspectiefnota is geen statisch plan. Nieuwe ontwikkelingen en nieuwe inzichten maken het noodzakelijk het plan jaarlijks bij te stellen. Daarom bieden wij uw raad elk voorjaar een geactualiseerde perspectiefnota aan, dat de basis vormt voor de komende begroting. Zo nodig kan dat leiden tot bijstelling van de koers.

Onderwerp

Perspectiefnota 2020-2024

Datum

28 mei 2020

Kenmerk

119589

Pagina

3 van 6

Kanttekeningen

1. Corona crisis

De gemeente verkeert in financieel onzekere tijden. In de voorjaarsnota heeft u kunnen zien dat vanwege de Corona crisis de gemeente genoodzaakt is dit jaar extra uitgaven te doen en ziet zij haar inkomsten op onderdelen afnemen. Op dit moment is niet duidelijk hoe lang dit zal duren, wat de omvang precies zal zijn en of en in welke mate de gemeente hiervoor gecompenseerd wordt

2. Begroting volgens het oordeel van de provincie niet sluitend (preventief toezicht tot gevolg)

Ons voorstel is om in de Begroting 2021 geen nieuwe bezuinigingen door te voeren wanneer *nieuwe* wettelijke taken en/ of verplichtingen leiden tot tekorten. Naar het oordeel van de provincie zal dit betekenen dat we een niet-sluitende begroting aanbieden.

Voordeel daarvan is dat we een sterk signaal afgeven richting de provincie en het rijk. De stapeling van taken die bij gemeenten worden neergelegd zonder de daarvoor benodigde middelen, maakt dat we ons voorzieningenniveau te ver afbreken.

Nadeel van deze keuze is dat we onder preventief toezicht van de provincie kunnen komen. Zeker wanneer andere gemeenten wel een sluitende begroting aanbieden, brengt dit risico's met zich mee. De provincie zal maatregelen van de gemeente verwachten. Wat betekent dat zij mede bepaalt welke uitgaven wel en welke uitgaven niet noodzakelijk zijn. Bovendien kan de provincie van ons verlangen dat de OZB aanzienlijk wordt verhoogd, omdat deze nog onder de artikel 12 norm ligt.

2. Financiële impact nieuwe wettelijke taken en/ of verplichtingen nog niet bekend

We zien een groot aantal wettelijke taken/ verplichtingen op ons afkomen waarvan op dit moment nog niet bekend is wat de financiële impact hiervan zal zijn. Om deze reden zijn deze met PM ('ter herinnering') aangeduid.

We gaan verder aan de slag met het inzichtelijk maken van nieuwe ontwikkelingen en taken waar we als gemeente mee te maken krijgen - zoals beschermd wonen, de Wet inburgering en de herverdeling van het gemeentefonds - en wat dat betekent voor de uitkering die we ontvangen vanuit het Rijk.

1-3 Meicirculaire nog niet beschikbaar

Op het moment van schrijven van deze perspectiefnota is de Meicirculaire nog niet beschikbaar. Dat betekent dat de financiële effecten hiervan nog niet in het financieel kader verwerkt zijn. Binnen onze begroting is een deel van het accres gereserveerd totdat het Rijk zekerheid biedt t.a.v. van de hoogte van het accres voor 2020 e.v. Verwacht wordt dat in de Meicirculaire voor 2020 en 2021 zekerheid zal worden gegeven. In een aparte brief over de effecten van de meicirculaire zullen we uw raad daarover informeren.

Draagvlak

1-3

Er zal draagvlak zijn voor:

- Het vasthouden aan onze doelstellingen die we essentieel vinden voor de Renkumse samenleving, de leefbaarheid en het functioneren van de gemeentelijke organisatie;
- Het niet doorvoeren van nieuwe bezuinigingen. Het doorvoeren van nieuwe bezuinigingen kan er namelijk toe leiden dat de Renkumse economie minder snel zal herstellen in een post-coronatijd dat er ongetwijfeld ook anders uit zal zien.
- Het niet doorvoeren van nieuwe bezuinigingen, om de reden dat we verwachten dat nieuwe bezuinigingen er toe leiden dat het voorzieningenniveau en de leefbaarheid in onze dorpen er

Onderwerp

Perspectiefnota 2020-2024

Datum

28 mei 2020

Kenmerk

119589

Pagina

4 van 6

op achteruit gaan, en dat inwoners die zorg en ondersteuning nodig hebben die niet meer goed kunnen krijgen.

- Het voorzieningenniveau en de sociale infrastructuur van onze samenleving niet verder afbreken als dat een gevolg is van onvoldoende structurele Rijksmiddelen die we ontvangen voor de (nieuwe) taken en wetten die we uitvoeren en uit gaan voeren.
- Het afgeven van een signaal aan onze toezichthouder en het Rijk dat verandering in de herverdeling van fondsen nodig is en financiële solidariteit tussen de verschillende overheidslagen het uitgangspunt moet worden.

Aanpak / Uitvoering

De perspectiefnota vormt de input van de beleids- en de begrotingscycli die we doorlopen. Op basis van de ambities die in de perspectiefnota zijn verwoord, wordt beleid ontwikkeld, geïmplementeerd en geëvalueerd.

Jaarlijks worden de voornemens voor dat jaar nader uitgewerkt in de begroting. Aan de hand van de kaders/ de richtinggevende uitspraken van de raad vormt deze perspectiefnota de basis voor het opstellen van de Begroting 2021.

Over de voortgang wordt uw raad geïnformeerd middels de tussentijdse rapportages in de voor- en najaarsnota en in de jaarstukken.

Communicatie

Deze perspectiefnota wordt als webpublicatie aangeboden (<https://renkum.pcportal.nl/>).

Financiële consequenties

Het financiële beeld voor de meerjarenbegroting dat ontstaat op basis van deze perspectiefnota is als volgt:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
Primitieve begroting	90	44	271	376	530
Bijstelling vjn i.r.t. reeds genomen raadsbesluiten	0	-52	-14	-14	-14
Subtotaal	90	-8	257	362	516
Bijstelling vjn met resultaat	219	-312	-154	-230	-253
Invulling taakstellingen	-205	-83	-5	0	
Subtotaal	104	-403	98	132	263
Bijstelling vjn meerjarig neutraal	-80	55	25	0	0
Bijstelling vjn i.r.t. Corona	0	0	0	0	0
Meerjarenbegroting na voorjaarsnota	24	-348	123	132	263
Perspectiefnota 2020-2024	-60	-301	-213	-212	-211
Totaal meerjarenbegroting	-36	-649	-90	-80	52

Daarnaast zijn in deze perspectiefnota meerdere (wettelijke) ontwikkelingen opgenomen, waarvan we de financiële effecten op dit moment nog niet in kunnen schatten. *Maar waarvan we wel weten dat deze effecten er zijn.*

Verder zijn in de meerjarenbegroting nog een flink aantal *taakstellingen* opgenomen. Samen met de onduidelijkheden rondom de lange termijn effecten van de *Coronacrisis*, maakt dit dat onze financiële situatie opnieuw zorgelijk is.

Onderwerp

Perspectiefnota 2020-2024

Datum

28 mei 2020

Kenmerk

119589

Pagina

5 van 6

Om beter inzicht te geven in de ontwikkelingen die zijn opgenomen in deze perspectiefnota, zijn deze onderverdeeld in de categorieën;

- wettelijke ontwikkelingen waarvan de financiële consequenties op dit moment onzeker zijn
- wensen die er liggen om onze doelstellingen beter te kunnen bereiken

In het onderdeel 'Opgave perspectiefnota' zijn de wettelijke ontwikkelingen en de wensen op een rij gezet en plaatsen wij dit tegen de financiële context.

Juridische consequenties

N.v.t.

WMO-aspecten

Zie hiervoor de perspectiefnota.

Gezondheid

Zie hiervoor de perspectiefnota.

Duurzaamheid

Zie hiervoor de perspectiefnota.

Effect op vermindering regeldruk

N.v.t.

Alternatieven

Wanneer u niet in stemt met de door ons voorgestelde wijzigingen zoals verwoord in dit raadsvoorstel en bijbehorende perspectiefnota, dan wordt het besluit over het te voeren beleid uitgesteld tot de jaarlijkse begrotingsbehandeling.